

Doğurganlık Çağındaki Kadınlarda Rubella Seroprevalansı

Pınar ERGEN (*), Nail ÖZGÜNEŞ (*), Ayşe Canan ÜÇİŞİK (*), Nüket CEYLAN (*), Filiz COŞKUNSU (*)

ÖZET

Rubella çocukluk çağının döküntülü bir hastalığı olup gebelikte geçirildiğinde ölü doğum, düşük ve konjenital malformasyon nedeni olabilmektedir. Çalışmamızda doğurganlık çağındaki 356 kadında Rubella seroprevalansı araştırıldı. Rubella IgG tespiti için ELISA yöntemi kullanıldı. Deneklerde % 95.5 seropozitiflik tespit edildi.

Anahtar kelimeler: Rubella, seroprevalans

SUMMARY

Rubella Seroprevalans on Women of Childbearing Age

Rubella is an eruptional disease of infancy and intrauterine Rubella infection may be followed by spontaneous abortion of the infected fetus, a stillbirth, and live birth of an infant with malformations. In our study; seroprevalans of Rubella was investigated on 356 women of childbearing age. ELISA test was used for detecting Rubella IgG. 95.5 % seropositivity was detected.

Key words: Rubella, seroprevalans, ELISA

Çocukluk çağının hafif döküntülü bir hastalığı olan Rubella (kızamıkçık), gebelik döneminde geçirildiğinde fetüste ciddi konjenital malformasyonlara neden olabileceği gibi ölü doğum, düşük ve prematüre doğum nedeni de olabilir. Kızamıkçığa duyarlı kadınların aktif olarak bağışıklanması ile bu komplikasyonlar önlenmektedir. Gelişmiş ülkelerde, postnatal Rubella enfeksiyonunu kontrol altına alarak, toplumsal immüniteyi geliştirmek ve Rubella embriopatisini önlemek amacı ile aşılama programları düzenlenmiştir. Ülkemizde ise Rubella aşısı henüz Ulusal Aşılama Programı'na konmamıştır.

Çalışmamızdaki amaç; risk altında bulunan, doğurganlık çağındaki kadınlara dikkat çekmektir.

MATERYAL ve METOD

Göztepe SSK Eğitim Hastanesi İnfeksiyon Hastalıkları polikliniğine Şubat 1999-Haziran 1999 tarihleri arasında herhangi bir nedenle başvuran, 18-35 yaş arası 163 kadın ile hastanemizde doktor, hemşire ve laboratuvar teknisyeni olarak görev yapan 18-35 yaş arası 193 kadın, toplam 356 aşılammamış gönüllü çalışmamıza dahil edildi. Çalışma türü prospektif ran-

domize olup, çalışmamızda serum örneklerinden ELISA yöntemi ile Rubella IgG antikor araştırıldı. Hasta değerleri ile cut-off değeri oranı 1.1'in üzerinde olan serumlar Rubella IgG (+) olarak değerlendirildi.

BULGULAR

Çalışmaya katılanların 340'ında (% 95.5) Rubella IgG (+), 16'sında (% 4.5) Rubella IgG (-) olarak tespit edildi. Seronegatiflik, sağlık personeline % 4.7, poliklinik hastalarında % 4.3 olarak tespit edildi. Çalışma grubumuzdaki kişilerde Rubella seropozitifliğinin yaş, evli ya da bekar olma, anaokuluna ve yatılı okula gidip gitmeme, kalabalık ailede yaşamak, kasaba ya da şehirde büyüme ve sağlık alanında çalışıp çalışmama gibi koşullardan etkilenmediğini saptadık.

TARTIŞMA

Çalışmaya katılan 356 kişiden 340'ında (% 95.5) seropozitiflik saptadık. Ülkemizde kızamıkçık aşısının rutin uygulaması olmadığından bu yüksek seropozitiflikte enfeksiyon bağışıklığı ön plana çıkmaktadır. Sağlık

personelinde tespit edilen % 4.7 seronegatiflik oranı, risk altında çalışan bir grup için hiç de azımsanmayacak bir değer olarak kabul edildi ve kişilere durumları bildirilerek aşılanmaları önerildi. Araştırma sırasında, bir çocuk hastalıkları servisi hemşiresinin ilk hamileliğinin Rubella IgM pozitifliği nedeniyle sonlandırılmış olduğunu öğrendik ve duyarlı kişilerin aşılanmaları konusundaki düşüncelerimiz desteklenmiş oldu.

Hastanelerde, özellikle doğum kliniklerinde Konjenital Rubella Sendromlu (KRS) bebeklerden gelişebilen Rubella salgınları olabildiği bildirilmektedir. Bu nedenle, Rubella ile en çok karşılaşma riski olan doğum ve bebek servisi hemşire ve doktorları işe başlamadan veya hiç olmazsa gebe kalmadan önce serumlarında Rubella IgG antikor tayini yaptırmalı ve duyarlı olanlar mutlaka aşılanmalıdır (1).

Ülkemizde çeşitli yaş gruplarında Rubellaya karşı bağışıklık oranları değişik metodlarla araştırılmıştır. ELISA (Enzyme-Linked Immunosorbent Assay) yöntemiyle Rubella seropozitifliğini; Arısoy ve ark. 134 genç kızda % 95.5 (2), Akşit ve ark. 20-29 yaşları arasında 83 kadında % 85.2 (3), Yılmaz ve ark. 174 genç erişkin kadında % 90.22 (4), Cengiz ve ark. 0-16 yaş diliminde 175 olguda % 85.7 (5), Beycan ve ark. 17-25 yaş arası 215 doğurganlık çağındaki kadında % 91.1 (6), Yazgı ve ark. 280 kadın ve erkekte % 82.5 (7), Söyletir ve ark. doğurganlık çağındaki 548 kadında % 90.5 (8), Erensoy ve ark. 1100 infertil kadında % 92.55 (9), Yılmaz ve ark. 102 yenidoğum yapmış annede % 98 (10) ve Nuh-oğlu ve ark. doğurganlık çağındaki 397 kadında % 87.2 (11) bildirmişlerdir.

Ülkeler arasında farklı Rubella seropozitiflik oranları bildirilmektedir. ABD'de hastane çalışanları arasında yapılan bir çalışmada % 94.7 (12), 1990-1996 yılları arasında gebelerde yapılan bir başka çalışmada 350 gebede % 85 (13), İngiltere'de 14-44 yaş grubu genç kız ve kadınlardan toplanmış 1.3 milyon serum örneğinde % 95.8 (11) ve Brezilya'da 20-29 yaş grubunda 329 kadında % 90.5 (11) Rubella seropozitifliği saptanmıştır.

Rubella, Türkiye'de bildiri zorunlu hastalıklar arasında değildir, Rubella aşısının ulusal bağışıklama takvimine eklenmesi konusunda tartışmalar sürmekle birlikte, Rubella enfeksiyonu ve konjenital Rubella sendromu hakkında yeterli veri yoktur. Türkiye'de henüz Rubella aşısı ulusal bağışıklama programına dahil edil-

memekle birlikte, yaklaşık 10 yıldır kızamık, kabakulak ve kızamıkçık (MMR) aşısı hekim önerisiyle ya da ane babaların isteğiyle uygulanmaktadır (4).

Kasım 1991 tarihinde ACIP (Advisory Committee of Immunization Practices) tarafından yetişkinlerin immünizasyonu ile ilgili bir bildiri yayınlanmıştır. Bu bildiri- de, aşının yetişkinlere, özellikle immünitesi kanıtlanmamış kadınlara, kontrendikasyon yoksa yapılması önerilmiştir. Rutin sağlık, jinekolojik, aile planlama klinik kontrollerinde, evlilik öncesi incelemelerde, herhangi bir nedenle hastanede bulunduğu süre içinde, doğumdan veya düşükten sonra yani sağlık sistemiyle temasa geçtiği herhangi bir dönem immün olmayan kişiler için fırsat olarak değerlendirilmelidir (14).

Rubella embriyopatisinin ciddiyeti ve KRS'li bir çocuğun rehabilitasyonunun ne kadar güç olduğu düşünülürse, doğurganlık çağındaki kadınların aşılanmasının önemi ortaya çıkmakta, aşılama programlarının uygulandığı ülkelerdeki KRS olgularının belirgin olarak azalması aktif immünizasyonun gerekliliğini göstermektedir. ACIP'in de önerdiği gibi, gebe olma olasılığı taşıyan kadınlar dışlandıktan ve aşından sonra 3 ay gebe kalmamaları konusunda danışmanlık verildikten sonra adölesan kızlar da dahil Türkiye'deki doğurganlık çağındaki tüm kadınlara Rubella aşısı uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Balık İ: Kızamıkçık enfeksiyon hastalıkları (Topçu AW, Söyletir G, Doğanay M). 1. baskı. İstanbul, Nobel Kitabevi 732, 1996.
2. Ansoy AS, Tünger Ö, Şanlıdağ T ve ark: Genç kızlarda Rubella serolojik göstergelerinin bulunma sıklığı. Türk Mikrobiyol Cem Derg 29:86, 1999.
3. Akşit S, Egemem A, Ozaçar T ve ark: İzmir'de aşılanmamış bir grupta rubella seroprevalansı. Türkiye'de rubella bağışıklaması için öneriler. Pediyatrik Enfeksiyon Hastalıkları Dergisi 15:26, 1999.
4. Yılmaz Ö, Okuyan M, Bahraminejad R: Genç erişkin kadınlarda ve çocuklarda rubella antikorlarının ELISA ile belirlenmesi. İnfeksiyon Dergisi 2(2):221, 1988.
5. Cengiz AT, Kıyan M, Dolapçı İ ve ark: Çocukluk yaşlarındaki olguların serumlarında rubella IgG ve IgM antikorlarının ELISA ile araştırılması. İnfeksiyon Dergisi 10(3):249, 1996.
6. Beycan İ, Beycan Y, Nişli S: Doğurganlık çağındaki kadınlarda rubella antikorlarının araştırılması. VIII. Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Kongresi C-68, 1997.
7. Yazgı H, Arseven G, Dilli N ve ark: Erzurum yöresinde anti-rubella antikor sıklığının değerlendirilmesi. Türk Mikrobiyol Cem Derg 26:117, 1996.
8. Söyletir G, Babacan F, Soyogul Ü ve ark: Doğurganlık yaş grubu kadınlarda antirubella ve antitoksoplazma antikorlarının dağılımı. Türk Mikrobiyol Cem Derg 19(4):378, 1989.
9. Erensoy S, Tavmergen E, Bilgiç A ve ark: İnfertilite olgularında rubella serolojik göstergelerinin bulunma sıklığı. İnfeksiyon Dergisi 5(3):153, 1991.
10. Yılmaz Ö, Okuyan M, Kavukçu S ve ark: Cytomegalovirus (CMV), rubella ve human immunodeficiency Virus-1 (HIV-1) antikorlarının anne ve yenidoğan göbek kordon kan serumlarında araştırılması. Türk Mikrobiyol Cem Derg 23:184, 1993.
11. Nuhoglu S, Ünsal A, Metintaş S ve ark: Eskişehir'de doğurgan çağdaki kadınlarda kızamıkçık duyarlılığı. İnfeksiyon Dergisi 13(4):575, 1999.
12. Fraser V, Spitznagel E, Medoff et al: Results of a rubella screening program for hospital employees: A Five-Year Review (1986-1990). Am J Epidemiol 138(9):756, 1993.
13. McElhaney RD, Ringer M, DeHart DJ, et al: Rubella immunity in a cohort of pregnant woman. Infect Control Hosp Epidemiol 20:64, 1999.
14. Churchill RB, Pickering LK: Infection control challenges in child-care centers. Infect Dis Clin North Am 11(2):347, 1997.